భావసంశుద్ధి కలుగుటె భక్తియనగ
పరుల కుపకార కార్యమే పరమ తపము
పుణ్యకార్యాలు చేయుటే పూజలనగ
మూడు గుణములు గల మూర్తి బలిచక్రవర్తి.

ప్రేమస్వరూపులారా!

భక్తి అనగా త్రిమూర్తి స్వరూపాన్ని, త్రిగుణముల యొక్క పరిపూర్ణమును పవిత్రమైన మార్గములో ప్రవేశపెట్టి దివ్యత్వముతో సన్నిహిత సంబంధ బాంధవ్యమును కల్పించుకొనుటయే. త్రికరణ శుద్ధితో భగవంతుని స్నేహాభివృద్ధి పరచుకొనుటయే భక్తి. భక్తి మూడు విధములు. సామాన్యభక్తి. ఏకాంత భక్తి. అనన్య భక్తి.

సామాన్య భక్తి అనగా
శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోః స్మరణం పాదసేవనం
అర్చనం వందనం దాస్యం స్నేహ మాత్మనివేదనం.

మొదటిది శ్రవణము. తన ఒళ్ళు, ఇల్లు మరచి మృత్యువును ముందుంచుకొని ఏడు దినములు ఏకాగ్రతతో భగవచ్చింతన సలిపిన వాడు పరీక్షిత మహారాజు. తాను రాజై వుండినప్పటికిని దివ్యమైన ఆత్మతత్త్వాన్ని పొందే నిమిత్తమై, దైవత్వాన్ని అనుభవించి ఆనందించే నిమిత్తమై, ఏకాగ్ర చిత్తుడై తన రాజ్యమును, తన ఒళ్ళు ఇల్లు మరచి ఏడు దినములు శ్రవణం గావించాడు. కేవలం శ్రవణం గావించినంత మాత్రమున చాలదు. శ్రవణం చేసినదానిని మననము చేయాలి మననము చేసినదానిని ఆచరణలో పెట్టాలి. దీనినే శ్రవణ మనన నిదిధ్యాస అని చెప్పుతూ వచ్చారు. ఈ మూడింటి యొక్క ఏకత్వమే దివ్యత్వం పొందుటకు రాజమార్గము. శ్రవణ భావమును, శ్రవణ తత్త్వమును ప్రపంచమునకు చాటి చెప్పిన వ్యక్తి పరీక్షిత్ మహారాజు.

కీర్తనం. సర్వకాల సర్వావస్థలందు భగవన్నామ సంకీర్తన యావత్ ప్రపంచమునకే దివ్యమైన వాతావరణమును కల్పించిన వ్యక్తి బ్రహ్మ మానస పుత్రుడు నారదుడు. ఈ కీర్తన చేత జన్మను సార్థకము గావించుకొనుటకు సరైన వ్యవస్థను గావించినవ్యక్తి నారద మహర్షి. సర్వదా సర్వకాలేషు సర్వత్ర హరిచింతనం. విష్ణునామ సంకీర్తనము చేత దివ్యత్వమును అనుభవించి సార్థకం గావించుకున్న వ్యక్తి నారదుడు.

విష్ణుస్మరణం. నిరంతరము భగవంతుని చింతన గావించినటు

312098902

వంటి పరమ భక్తుడు ప్రహ్లాదుడు.

తన్ను నిశాచరులు పొడవ దైత్యకుమారుడు మాటిమాటికిన్
పన్నగశాయి! యో దనుజ భంజన! యో జగదీశ! యో మహా
పన్నశరణ్యా! యోనిఖిల పావన యంచు నుతించుగాని తా
గన్నుల నీరు తోడు భయకంప సమేతుడు గాడు భూవరా!

ప్రహ్లాదుడు పరమ భక్తుడు. తండ్రి విష్ణుద్వేషి. అయినప్పటికి భగవత్ప్రీతి కలిగినటువంటి వ్యక్తి ఈ ప్రహ్లాదుడు. హరిప్రియుడు ప్రహ్లాదుడు. ప్రహ్లాదుని తత్వము మహాభారతము చక్కగా చాటుతూవచ్చింది. ఈ పరమ భక్తుడైన ప్రహ్లాదుడు జగత్తునకు నామచింతన మాత్రమే సార్థకమునకు మార్గమని ప్రబోధిస్తూ వచ్చాడు.

పాదసేవనం. సమస్త ఐశ్వర్యములు కలిగి, సమస్త భోగభాగ్యములకు నిలయమైన, సకలైశ్వర్య స్వరూపిణియైన లక్ష్మి. సిరి ప్రధానము కాదు. హరి పాదసేవనమే ప్రధానమని లోకమునకు చాటి నిరంతరము హరిపాదసేవనమందే తాను అంకితము గావించుకుంది. ఈనాటి భక్తులు సిరిభక్తులుగా రూపొందుచున్నారేగాని హరిభక్తులుగా అభివృద్ధి కావటం లేదు. హరి పాదసేవనం చేత సిరికూడను లభ్యమవుతుందనే సత్యాన్ని గుర్తించుకోలేరు. కనుక మూఢ మానవులారా! సిరిని ఆశ్రయించి హరిని విస్మరించి దివ్యత్వమునకు దూరం కావటం మానవత్వమునకు సహజం కాదు. హరిపాదసేవయందు నీ జీవితమును అంకితము గావించమని లక్ష్మి చాటుతూ వచ్చింది.

అక్రూరుడు నమస్కారమే సర్వస్వమునకు ఆధారమని కూడను ప్రబోధిస్తూ వచ్చాడు. నమస్కార మనగా అహంకారము వదలి కేవలం దివ్యత్వములో లీనమై సర్వస్వము లో అర్పితము గావించటమే నమస్కారము యొక్క అంతరార్థము. ఐదు జ్ఞానేంద్రియములు, ఐదు కర్మేంద్రియములు ఈ రెండింటిని చేర్చి దశేంద్రియముల చేత భగవంతునికి అంకితము కావటమే నమస్కారము యొక్క అంతరార్థము. బాహ్యదృష్టితో చూచినప్పుడు అన్నింటికి నమస్కార మంటుంటాం. కాదు. కాదు. అంతర్భావము మనము చక్కగా విచారణ చేసినప్పుడు ఇందులో దివ్యమైన ఆత్మ తత్వము అంకితమై వుంటున్నది. నమస్కారము ఈ ఐదింటిని చేర్చి ఒకటిగా ఏర్పరచుకొని హృదయమునకు తాకునట్లుగా నమస్కారం అన్నారు. హృదయపూర్వకంగా దశేంద్రియములు అంకితము గావించి నీకు శరణాగతుడనవుతున్నాను అనే దృష్టిని అభివృద్ధి పరుస్తూ వచ్చాడు. అక్రూరుడు.

అర్చనం. పృథు చక్రవర్తి షోడశోపచారముల చేత దైవత్వమును ప్రసన్నుని గావించుకొని తనయొక్క మనోభీష్టమును నెరవేర్చుకున్న వ్యక్తి. ఈ అర్చన మనందు అంగార్చన మనేది పృథు చక్రవర్తి ప్రధానముగా ప్రపంచమునకు చాటుతూ వచ్చాడు. నేత్రకమలం సమర్పయామి. హృదయకమలం సమర్పయామి. హృదయమును, సర్వేంద్రియములను కమలములతో పోల్చి భగవంతునికి అర్పితము గావించుకుంటూ

వచ్చారు. కానీ కలిప్రభావము ఈనాడు వృష్టము చేసుకోటం నేత్రకమలం సమర్పయామి. నేత్రం చెప్పటం వృష్టం చేయటం. నేత్రములు ఆదృష్టిని అభివృద్ధి పరచుకోటం లేదు. నేత్ర కమలం సమర్పయామి అనగా మన దృష్టిని ఒక దైవదృష్టిగా తప్ప అన్యదృష్టిగా మనము అర్పితము గావించుకోరాదు. శ్రోత్ర కమలం సమర్పయామి అనగా చెడ్డ విషయమంది వినకూడదు. దైవ చింతనను, పవిత్రమైన విషయములు, పరోపకార సంబంధమైన విషయములు వాటిని మాత్రమే మనం శ్రవణం చేయాలి. వీటి నిమిత్తమై నేను అంకితం గావించుకుంటున్నాను. అనేతత్వాము దీని అంతరార్థము. ఇట్టి పవిత్రమైన అంగములు మిని అర్పితము గావించుకొని జగత్తుకు అర్చనము ప్రధానమైన సార్థక మార్గమని ప్రబోధించినవాడు పృథు చక్రవర్తి.

దాస్యము. ఇది హనుమంతుడు భావించుకున్న పవిత్రమైన సేవ. హనుమంతుడు గొప్పగుణవంతుడు. ఇటువంటి బలవంతుడైన, గుణవంతుడైన హనుమంతుడు అహంకారమునకు యే మాత్రము అవకాశమునందించక నిరంతరము రామదాసుడను అని ఎంతో వినయ విధేయతలను ప్రకటించాడు. ఈనాటి మానవుడు ఎట్టి బలము, ఎట్టి స్థితి లేకపోయినప్పటికిని అహంకారమనే బలము అభివృద్ధి గావించుకుంటున్నాడు. అశోక వనములో ప్రవేశించిన హనుమంతుని జూచి లంకాపుర వాసులంతా అయ్యా! నీవెవరని ప్రశ్నించారు. అక్కడ కూడను దాసోహం కోసలేంద్రస్య. నేను శ్రీరామచంద్రుని దాసుడనని పరిచయము ఇచ్చుకున్నాడు. ఎటువంటి పరిస్థితుల యందు, విరోధుల యందు కూడను తన విశ్వాసమును, వినయ విధేయతలను ప్రకటిస్తూ వచ్చినటువంటి రామదాసుడు హనుమంతుడు. నిరంతరము రామసేవ తప్ప అన్యసేవ నాశించేవాడు కాదు. సేవాభావమునందు హనుమంతుని మించిన వాడు జగత్తులో కానరాడు. ఈ రసత్యము లోపల హనుమంతునికి మించిన వ్యక్తులు మరొకరు లేరు.

ఇంక ఏడవది స్నేహం. అర్జునుడు. నిరంతరము కృష్ణ స్నేహము తప్ప అన్యస్నేహములను యే మాత్రము కోరినవాడు కాదు. స్నేహమనగా ప్రేమ అనికూడను ఒక అర్థము. తన ప్రేమ స్వరూపము కృష్ణునిపైన యిమిడ్చిన వ్యక్తి. కనుకనే సమస్త శస్త్రములు సాధించిన వ్యక్తి. అర్జున, ఫల్గుణ, పార్థివ కిరీటి శ్వేతవాహన బీభత్సు జయ కృష్ణ సవ్యసాచి ధనుంజయః అని యిటువంటి బిరుదులనంతా పొందిన మహావీరుడు శూరుడు పరమభక్తుడు. కనుక భగవద్గీత యందు కూడను

యత్రః యోగేశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః
తత్ర శ్రీర్విజయో భూతిర్ధ్రువా నీతిర్మతిర్మమ.

ఎక్కడ కృష్ణుడో అక్కడ అర్జునుడు వుంటున్నాడు. ఈ కృష్ణార్జునులు వుండిన ప్రదేశములో శ్రీ విజయ విభూతి. అర్జునుడు చిత్తశుద్ధి కలిగిన వ్యక్తి. అర్జునుడనగా నిర్మలమని అర్థము. పవిత్రమైన హృదయమని అర్థము. ఎప్పుడిది పవిత్రమవుతుంది. భగవంతుని

సన్నిధియే పెన్నిధిగా భావించుకున్న హృదయము పవిత్రంగా వుంటుంది. రుద్ర భూమియం
దు, భద్ర భూమి యందు కూడను కృష్ణుని యొక్క సన్నిధి తప్ప, కృష్ణుని యొక్క ఆనందము
తప్ప, కృష్ణుని బలము తప్ప అన్య బలములు అర్జునుడు ఆశించ లేదు. ఏదో మానవ స్వభావము
చేత అప్పుడప్పుడు కొంచెం అహంకారము తలయెత్తినప్పటికి తాను కృష్ణుని స్మరించి కరిష్యే
వచనం తవ నీయొక్క ఆజ్ఞను నేను శిరసావహించి నా పనులలో నేను పాల్గొంటాను అన్నాడు
నీ ఆజ్ఞను శిరసావహించే వ్యక్తినే గాని వుల్లంఘించే వాడను కానన్నాడు. కనుకనే

మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు
మామే వైష్యసి సత్యం తే ప్రతి జానే ప్రియోసి మే.

అర్జునా యిప్పుడు నావు నా భక్తుడవు. కేవలము భక్తుడు మాత్రమే కాదు. మిత్రుడవన్నాడు.
ఇలాంటి పరమ భక్తుడైన, మిత్రుడైన వాడు అర్జునుడు. భగవంతుని తో స్నేహము సంపా
దించుకోటమే ప్రపంచమున ప్రధానమైన మార్గమని బోధించిన వ్యక్తి. అర్జునుడు. 208

ఇంక తొమ్మిదవది ఆత్మనివేదనం. అతనే యీనాటి కథానాయకుడు.
ఈనాటి పవిత్ర దినమునకు తాను ప్రధాన పురుషుడు. అతనే బలి చక్రవర్తి. భగవంతుడా!
నావల్ల యేమిటి వున్నది. సర్వమూ నీవే అనే ఆత్మార్పిత భావముతో తనను తాను అర్పితము
గావించుకున్న వ్యక్తి బలిచక్రవర్తి. వామన మూర్తి బలి చక్రవర్తిని ప్రేమతో పిలుస్తున్నాడు.
రమ్మా! మానవాత్మజ! ఏమ్మా నీ వాంఛ తెలుపు లేదనకిత్తున్. ఓ! వామనమూర్తి రమ్మా. ఓ మహా
నుభావా! నీ చరణములు నా చేతికి య్యి. నీ పాదములు కడిగి పాదతీర్థమును నా శిరస్సునందు
వుంచుకొందును. శుక్రాచార్యుడు సమస్తం ఎరిగిన బ్రాహ్మణుడు. ఇతను బలిచక్రవర్తి
పురోహితుడు. మహా పండితుడు. ఇతను వామనమూర్తి కేవలము విష్ణుమూర్తి స్వరూపము
ని గుర్తించిన వాడు. కాని అడిగిన దానిని యిచ్చుటకు నీవు సంసిద్ధుడుగా వుండకూడద
ని బలి చక్రవర్తికి ఎంతయో బోధించాడు. శ్రీమహా విష్ణువే యీ స్వరూపమును ధరించి
నీ చెంతకు చేయి చాచుతూ వచ్చాడు. అతను త్రివిక్రముడు. సర్వస్వము అతను అపహ
రించగలడు. కనుక అతను అడిగిన దానిని యివ్వవద్దని బోధించాడు. బలిచక్రవర్తి ది
యెంతటి గొప్ప హృదయమో చక్కగా యోచించుకోవచ్చు. సాక్షాత్ భగవంతుడే చేయి
చాచి బలి చక్రవర్తీ! యిమ్మని అడిగినప్పుడు అల్పమైన నా హస్తము పరమాత్ముని హస్తముపై
న వుండటం యింతకంటె మహా భాగ్యము నాకేమి కావాలి. భగవంతుని హస్తము క్రింద నా హస్త
ముపైన యిదే మహాభాగ్యము. ఏమైనా కానిమ్మా నేను సర్వస్వము అర్పితము గావిస్తానని గురు
వాజ్ఞను కూడను తిరస్కరించాడు. భగవన్మార్గమునందెవరైనా సరియే తిరస్కరించమ
ని వేదము బోధించింది.

మాతృ దేవోభవ. పితృ దేవోభవ. ఆచార్య దేవోభవ. అని ప్రధానమైన
సూత్రములు భారతీయ శాస్త్రములో. కాని భగవంతునికి ఎడబాటు కలిగించే విషయములో
పాల్గొన్నప్పుడు తల్లినైనా ధిక్కరించమని భరతుడు కైకను ధిక్కరించి వెళ్లాడు. తండ్రి

312098905

హరి చింత చేయకూడదని శాసించినప్పటికి ప్రహ్లాదుడు తండ్రి ఆజ్ఞను తిరస్కరించి హరి చింతనలో లీనమయ్యాడు. ఆపరమ భక్తుడు. తన అర్పితమునకు అడ్డు తగిలిన శుక్రాచార్యులను గురువైనా కూడను ధిక్కరించి తన సర్వస్వమును భగవంతునికి అర్పితము గావించుకున్నాడు బలి చక్రవర్తి. సోదరుడైనప్పటికిని తనకు భగవంతునికి అడ్డు తగిలినప్పుడు, దూరము చేయుటానికి ప్రయత్నించినప్పుడు విభీషణుడు రావణుని ధిక్కరించి రాముని చేరుకున్నాడు. పతిగతి పతిసతి అని భావించుకున్న స్త్రీల యొక్క తల్లాన్ని కూడను భగవంతునకు తనకు వుండిన సంబంధ బాంధవ్యమునకు అడ్డు తగిలినప్పుడు పతిని కూడను ధిక్కరించే వచ్చునని తులసి దాసు శాసించి మీరా మహారాణాను వదలి ద్వారక చేరి పోయింది. భగవంతునికి భక్తునికి వుండిన సంబంధ బాంధవ్యమునకు ఎవ్వరూ అడ్డు తగుటకు వీలుకాదు. అట్టి సన్నిహిత సంబంధము యేర్పరచుకొని వారి ఆనందమునందే తన జీవితమును అంకితము గావించుకోటమే స్నేహమునకు అర్థము.

బలి చక్రవర్తి మహా భక్తుడు. తన ప్రజలకు ఎట్టి అనానుకూలములు సంభవించకుండా వారి క్షేమమే తన క్షేమముగా భావించి యే విధమైన ఇక్కట్లు కలగకుండా సుభిక్షముగా రాజ్యమేలుతూ వచ్చాడు. ప్రజలనగా బలి చక్రవర్తి తన దేహమునందున్న సర్వాంగములుగా భావించాడు. ఆనాటి ప్రజలు కూడను యీ బలిచక్రవర్తిని సర్వాంగములు కూడిన దేహములో గుండెగా విశ్వసించిడివారు. దేహమే దేశము. ఈ దేశము ప్రజలలో వుండినగుండెనే బలి చక్రవర్తి. ఈ ఇరువురి యొక్క సన్నిహిత సంబంధ బాంధవ్యమును ప్రజలంతా మెచ్చుకున్నారు. బలిచక్రవర్తి రాజ్యములో బిక్షగాడు ఎక్కడా కనుపించేవాడు కాదు. సకాలములకు వర్షము కురిసి చక్కని పంటలు పండి దేశము నిరంతరము చక్కగా కళ్యాణకరముగా నిలుస్తూ వుండేటువంటిది. ఇప్పటికిని కేరళ రాజ్యము పచ్చగా ప్రకృతి యొక్క సౌందర్యముగా కనుపిస్తుంది. అట్టి పవిత్రమైన ప్రదేశము కనుకనే భగవంతుడు తాత్కాలికమైన అవతారములు మూడింటిని దాల్చాడు కేరళ రాజ్యములో. వరాహ, నారసింహ, వామన అవతారములు తాత్కాలికమైనవేగాని ఒక్క కుటుంబమునను ఉద్ధారము గావించి సార్థకము గావించుటనే నిమిత్తమై సంకల్పించుకున్నదే యీ దివ్య సంకల్పములు. హిరణ్యాక్షుని తరింప చేసే నిమిత్తము వరాహావతారము ధరించాడు. హిరణ్యకశిపుని తరింపచేసే నిమిత్తమై నారసింహావతారము ధరించాడు. బలిచక్రవర్తిని తరింప చేసే నిమిత్తము వామన రూపము ధరించాడు. ఈ ముగ్గురు ఒక్క కుటుంబములో వుండినవారే.

హిరణ్యాక్షుడు, హిరణ్యకశిపుడు సోదరులు. వీరే జయ విజయులు. నిరంతరము భగవత్ సన్నిధినే పెన్నిధిగా భావించి నిరంతరము నామచింతన సలుపుతున్నటువంటివారు. పెద్దలను ధిక్కరించి అహంకారము చేత, మునులను అవమానపరచటం చేత రాక్షస జన్మము ధరించవలసి వచ్చింది. ఎక్కడ వుండినప్పటికి అహంకారము ప్రవేశించరాదు. ఎట్టి వైద్యమునకైనా కాని రోగములు నివారణ కావచ్చుగాని అహంకారమనే రోగము

3120989 06

ఎట్టి వైద్యమునకు నివారణ కాదు. కనుక అహంకారమనే రోగమునకు గురికారాదు మానవుడు. జయ విజయులైనప్పటికి కట్టుబడపటికి రాక్షస జన్మ ధరించవలసి వచ్చింది. దీనికి మహావిష్ణువు చెంత వుండిన ద్వారపాలకులని వుండిన అహంకారమే మూలకారణము. అట్టి అహంకార ఫలితమే రాక్షస జన్మము. అట్టి హిరణ్యకశిపుని కుమారుడే ప్రహ్లాదుడు. తండ్రి హరిద్వేషి. కుమారునికి హరిప్రీతి. ఈ ప్రహ్లాదుని కుమారుడే విరోచనుడు. మహాభక్తుడైన ప్రహ్లాదునకు మహాదుష్టుడైన కుమారుడు పుట్టాడు. ఈ విరోచనుని కుమారుడే బలిచక్రవర్తి. అతను తిరిగి పరమ భక్తుడు.

చిత్రంబులు త్రైలోక్యప
విత్రంబులు భవలతాలవిత్రంబులుస
న్మిత్రంబులు మునిజనవన
చైత్రంబులు విష్ణుదేవు చారిత్రంబుల్

భగవంతుని లీలలు ఇట్టివి అట్టివి అని వర్ణించుటకు వలకాదు. దుష్టుని గర్భము నందు పవిత్రుడు, పవిత్రుని గర్భము నందు దుష్టుడు ఈవిధముగా రావటానికి ఏవో కొన్ని కారణములు వుంటుంటాయి. భగవంతుడు చేసే ఏ చిన్న కార్యము నందును కారణము లేని కార్యము అక్కడ వుండదు. తాను ఇట్టి కర్మలే ఆచరించకుండిన జగత్తే నిల్చి వుండదు. గీత చెప్పాడు

నమే పార్థాస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కించన
నానవాప్త మవాప్తవ్యం వర్త ఏవచ కర్మణి.

భగవంతుడే ఇట్టి కర్మలు ఆచరించకుండిన జగత్తే క్షీణించిపోతుంది. స్తంభించిపోతుంది. కారణాన్ని గుర్తించుకోలేని కర్మజీవులు భగవంతుని సృష్టిని అనేకరకములుగా తూలనాడుతూనో లేక విమర్శిస్తూనో వుంటుంటారు. బలిచక్రవర్తి తత్వము మహాపవిత్రమైనది. దివ్యమైనటువంటిది. నవ్యమైనటువంటిది. ఆ ప్రజలకు ఆ ప్రభువుకు వుండిన ప్రేమతత్వము చేతనే ప్రజలు ప్రభువును వీడలేకపోయారు. ప్రభువు ప్రజలను వీడలేకపోయాడు. కనుకనే వామనుని యొక్క ఆజ్ఞ తీసుకొని బలిచక్రవర్తి ప్రజలకు ఒక వాగ్దానమిచ్చాడు. ఓ! ప్రియమైన ప్రజలారా! మిమ్ములను విడబాసి నేనుండలేను. నన్ను విడబాసి మీరు వుండలేరు కనుక ప్రతి సంవత్సరము మీకై కేరళదేశమునకు వచ్చి మీకు దర్శనమిచ్చిపోతానని వాగ్దానము చేశాడు. అదే ఈ ఓణం. ప్రతి సంవత్సరము బలిచక్రవర్తి అంతర్భావము చేతనో బహిర్భావము చేతనో కేరళ ప్రజలను సందర్శించే నిమిత్తమై అక్కడ సాక్షాత్కరిస్తాడని వారల విశ్వాసము. మానవత్వములో వుండిన ఈ పవిత్రతను, ఈ దివ్యత్వమును స్మరించుకోటం చాలా కష్టము. ఇది ఎవరికి సాధ్యమవుతుంది. కేవలము సర్వజ్ఞుడైన దివ్యత్వమును విశ్వసించినవారికే సాధ్యమవుతుంది.

312098907

శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోస్మరణం పాదసేవనం
అర్చనం వందనం దాస్యం స్నేహమాత్మ నివేదనం.

ఈ నవ విధ మార్గములు సామాన్యమైన భక్తికి పోల్చుకుంటూ వచ్చారు. కాని యిది సామాన్యమైనది కాదు. సమస్తము యిమిడి వుండేది. ఈ సమస్తములోనే తనస్వరూపము కూడను వుంటున్నది. పరమాత్మను పొందినటువంటి భక్తులందరు యీ మార్గమును అనుసరించి సార్థకము చెందారు.

ఇంక రెండవది అనన్యభక్తి. అనగా భగవంతుని కంటె అన్యమైనది జగత్తులో మరొకటి లేదు అనే విశ్వాసము చేత భగవత్ స్వరూపకముగా సర్వమూ విశ్వసించటము.

హరి మయము విశ్వమంతయు
హరి విశ్వమయుండు సంశయము పని లేదా
హరి మయముగాని ద్రవ్యము
పరమాణువు లేదు పరికించినచో

సమస్త పదార్థములు విష్ణు స్వరూపమే. విశ్వం విష్ణుస్వరూపం. ఏకం సత్ విప్రా బహుధా వదంతి ఉన్నది ఒక్కటే ఇట్టి భావము చేత దివ్యత్వమును స్మరించుచూ తనయొక్క జీవితము సార్థకము గావించుకొనటమే యీ అనన్య భక్తి. ఏది చూచినా దైవ స్వరూపమే. ఏది చేసినా దైవ సేవయే. ఎక్కడికి నడచినా దైవప్రదక్షిణయే. సర్వ కర్మలు భగవదర్పితము గావించు కాని తన జన్మము సార్థకము గావించుకోటానికి ఏకాత్మ భక్తిగా భావిస్తూ వచ్చారు అనన్యభక్తిని. కానీ యిది అందరికి అంత సులభసాధ్యము కాదు. చెప్ప వచ్చు కోటి చెయ్యరు ఒక్కటి. భగవంతుడు సర్వవ్యాపకుడని చెప్పవచ్చు. అది సులభమే. సర్వవ్యాపకుడైన భగవంతుని అనుభవించటం చాలాకష్టం. రామ భక్తులు జగత్తంతా వున్నారు. కాని రామ ప్రీతికి అర్హుడైన వాడు ఒక్కడైనా కనుపించటం లేదు. రా- అనగా ఆత్మ. మ- అనగా జీవుడు. రామ అనగా రెండింటికి ఏకత్వమే నిజమైన రామతత్త్వము. జీవాత్మల ఐక్యానుసంధానమే రామ తత్త్వం. ఇట్టి అంతరార్థమును గుర్తించి వర్తించే వ్యక్తులు యీనాడు చాలా అరుదు. అదే విధముగనే భగవంతుడు సర్వత్రా వుంటున్నాడని, సర్వవ్యాపకుడని, సర్వజ్ఞుడని భావించ వచ్చును. తప్ప దానిని అనుభవించటము కష్టము. చెప్పేది చేసేటు వంటి వాడే నిజమైన భక్తుడు. దీనినే త్రికరణ శుద్ధియని చెప్పుతూ వచ్చారు.

మనస్యేకం వచస్యేకం కర్మణ్యేకం మహాత్మనాం
మనస్యన్యత్ వచస్యన్యత్ కర్మణ్యన్యత్ దురాత్మనాం.

దైవము సర్వత్ర వుంటున్నాడు. సర్వ విషయములందును తాను భగవద్విషయమును గుర్తించిన వ్యక్తి అనన్య భక్తుడు.

ఏకాంత భక్తి. అంతర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణ స్థితః. ఏనారా

312098908

యణుడు సర్వత్ర వ్యాపించి వుంటున్నాడో, బహిర్ముఖములో వుండిన నారాయణుడే నా అంతర్ముఖములో వుంటున్నాడనే గాఢమైన విశ్వాసము కలిగిన వాడు ఏకాంతభక్తుడు. లోపల వెలుపల సర్వత్ర వుండినటువంటి వాడే నాయందు కూడా వుంటున్నాడు. సర్వత్ర వుండిన భగవంతుడు సమిష్టి స్వరూపుడు. నాయందున్న భగవంతుడు వ్యక్తి స్వరూపుడు. వ్యక్తికి సమిష్టికి వుండిన వ్యత్యాసము మనము గుర్తించటానికి ప్రయత్నించాలి. ఎట్టిదనగా ఒక వృక్షము వున్నది. అది ఒక వృక్షమనే చెప్పవచ్చును. అది వ్యక్తి. అలాంటి వృక్షములు కొన్ని వందలు వుండవచ్చును. అదే వనమని. వృక్షము వనము కాదు. వనము వృక్షము లేక కాదు. అనేక వృక్షములలో కూడినది వనము. అదే సమిష్టిస్వరూపము. ఒక ఇల్లు వుంటే ఒక ఇల్లు అంటాము. అనేక గృహములు చేరినది గ్రామమని చెప్పవచ్చును. ఇంటికి గ్రామమునకు, వ్యక్తికి సమిష్టికి వుండిన వ్యత్యాసము. ఒక వ్యక్తి వ్యక్తిగా వుండవచ్చును. కాని సమాజమని ఒకటి వుంటుండాది. సమాజమనగా యనేక వ్యక్తుల చేరికయే. వ్యక్తులు లేక సమాజము లేదు. ఆ సమాజము సమిష్టి. ఒకడుగా వుండినవాడు వ్యక్తి. కాబట్టి సమిష్టిగా వుండిన ఆత్మస్వరూపుడే భగవంతుడు. అట్టి భగవంతుడైన సమిష్టి స్వరూపుడే నాయందు వ్యక్తి స్వరూపుడుగా వున్నాడు. వ్యక్తి లేక సమిష్టి లేదు అనే విశ్వాసము చేత ఏకాంతమైన భక్తిని అనుసరిస్తూ వస్తుంటాడు. కనుక ఎక్కడ చూచినప్పటికి దైవభావమే. దైవస్వరూపమే.

అన్నింటికిని ఆధారము నామము. సమస్త సమస్యలు రూపుమాపి మానవునకు శాంతిభద్రతలందించేది ఒక్క నామమే. ఈ నామమునకు వుండిన మాధుర్యము మరియు పదార్థమునకు లేదు. మధురాతి మధురమైనది భగవంతుని నామము. నామము వేరు రూపము వేరు కాదు. ఈ రెండింటికి వున్న సన్నిహిత సంబంధ బాంధవ్యమును మనము విచారించాలి. రూపము కొన్న వస్తువు. నామము కొనే వస్తువు. ఏది వుంటే మనము ఇంకొక వస్తువును కొనవచ్చును? ధనము చేతిలో వుంటే ఏ వస్తువునైనా మనము కొనవచ్చును. కనుక ప్రతి మానవుడు నామమనే ధనమును అభివృద్ధి పరచుకోవాలి. ఈ నామము చేతనే మనము భజనగావించుకుంటూ నామచింతనచే యీ నామిని అర్పితము గావించుకోవాలి. నామి నామము రెండు అవినాభావ సంబంధము. అన్యోన్య ఆశ్రయము. ఇట్టి దివ్యమైన భావాన్ని ప్రతి భక్తుడు చక్కగా విచారించాలి. ఇట్టి పరమ తత్వాన్ని పొందటానికి ఒకే మార్గము. మానవతా విలువలు పెంచుకోవాలి. ఇవే చతుర్విధ సాధనలు అన్నారు. మైత్రి, కరుణ, ముదిత, ఉపేక్ష. ఇవి నాలుగు చిన్న పదములుగా వుంటున్నవి. కాని సమస్త మానవతా విలువలన్నీ ఇందులోనే ఇమిడి వుంటున్నాయి.

మైత్రి. దివ్యమైన సంఘముతో మనము సంబంధము పెట్టుకోవాలి. భూమి పైమట్టి వుంటున్నది. ఈ మట్టి గాలితో friendship చేస్తే గగనము వరకు ఎగురుతుంది.

నేటి friendship చేస్తే గుంటలోకి దిగిపోతుంది. క్రిందికి దిగటానికి కాళ్లులేవు. పైకి ఎగరటానికి రెక్కలు లేవు. స్నేహము యొక్క సంబంధమే పైకిపోవటానికి క్రిందికి పోవటానికి సంబంధము. దుష్టులసంఘము అట్టడుగుకు తీసుకుపోతుంది. అధఃపతనము చేస్తుంది. సత్సంగము ఉన్నతస్థాయికి తీసుకువెడుతుంది. కనుక మైత్రి అనగా పవిత్రమైన, సన్నిహితమైన స్నేహము మనకు ఏర్పడాలి. ఎవరూ మనకు నిజమైన మిత్రుడు. భగవంతుడే నిజమైన మిత్రుడు. అతని friendship ను మనం develop చేసుకోవాలి. ఈనాటి మిత్రులంతా కూడను pocket లో money వుంటుందా అని. Father స్థితి బాగుంటున్నాడా. చూచిన వారందరు hellow hellow అందరు friends అయిపోతుంటారు. Father రిటైరు అయిపోయినాడు, pocket ఖాళీ అయిపోయింది ఎవ్వరూ goodbye చెప్పరింక. చెరువులో నీరు వుండినంతవరకు వేల కప్పలు చేరుతాయి. చెరువులో నీరు ఎండిపోతే ఒక్క కప్పఅయినా అక్కడ వుండదు. ఇది ఈనాటి స్నేహము. కాని భగవత్ స్నేహము ట్టిది కాదు. ఎప్పుడూ వెంటనే జంటనే యింటనే కంటనే వుంటుండి కాపాడుతూ వుంటాడు. నీ బంధువులుగాని, నీమిత్రులుగాని వల్లకాటి వరకు వస్తారు. అంతవరకు తప్ప మనకష్టనష్టము లేమాత్రము గుర్తించరు. భగవంతుడు నిరంతరము వెంటనే వుంటాడు. అట్టి స్థితిని స్నేహమని మనం గుర్తించాలి. అట్లని ప్రాపంచికమైన వ్యక్తులతో ద్వేషము పూనరాదు. అద్వేష్టా సర్వభూతానాం. ఎవరియందు ద్వేషము మనము అభివృద్ధి చేసుకోరాదు. స్నేహము వుండాలి. ద్వేషము వుండకూడదు. ఇది ఏరీతిగా మనం పెంచుకోవాలి? చాలా simple. hellow! how are you. good bye good bye. అమితంగా మనం పెంచుకోరాదు. అమితంగా పెంచుకోటం చేత మతికూడా భ్రమిస్తుంది. మాటలు కూడను మంచిగా నీవు పలుకు. You cannt always oblige you can speak always obligingly. ఈ విధముగా స్నేహమును అభివృద్ధి గావించుకోవాలి.

రెండవది కరుణ. కరుణ అనగా ఏమిటి? హృదయాన్ని కరిగించుకోవాలి. బీదలను చూచినప్పుడు, దీనులను చూచినప్పుడు, దిక్కులేనివారిని చూచినప్పుడు మనహృదయము కదలాలి, కరగాలి. అలాంటి కరిగే కరుణను మనం అభివృద్ధి పరచుకోవాలి. ఆ కరుణ చేత మానవత్వమనేది వికసిస్తుంది. సూర్యకిరణముల చేత కమలములు ఏరీతిగా వికసించునో కరుణ కిరణముల చేత మనహృదయ కమలము కూడా వికసిస్తుంది. కరుణే మన కిరణములు. మనహృదయమే కమలము. కరుణ అనేదాన్ని తెలుసుకున్నప్పుడే హృదయకమలం వికసిస్తుంది. ప్రతి వ్యక్తి యందు దైవ భావన పెట్టుకున్నప్పుడే మనకు కరుణ అభివృద్ధి పొందుతుంది.

ముదిత అనగా పవిత్రమైన కార్యములందు, పుణ్యకార్యములందు శ్రద్ధ భక్తిని అభివృద్ధి పరచుకోవాలి. కాని కలిత్రు భావము చేత ఏదైనా చక్కని సమావేశము జరుగుతూ వుంటే, భగవంతుని యొక్క ఉపన్యాసములు జరుగుతూ వుంటే వారికి ఎక్కడలేని నిద్ర పుట్టిపడుతుంది. లేకపోతే ఎక్కడెక్కడో పాడు చింతలు వచ్చినతలలో చేరి

పోతుంటాయి. కన్నులతో అటూ యిటూ చూడటమైనా కొంతవరకూ అభివృద్ధి పరచుకుంటారు. ఏకాగ్రత అనేది వారి దురదృష్టము చేత యేర్పడటం లేదు. కనుక మంచి కార్యములందు, పవిత్రమైన కార్యములందు, పుణ్యకార్యములందు, పరోపకార సంబంధమైన కార్యములందు మన హృదయమును అభివృద్ధి పరచుకోటమనే తత్వమును ముదిత అన్నారు. ఇప్పుడు కలి ప్రభావము ఎలావుందంటే ఎవరైనా వచ్చి దానం అడిగినప్పుడు పదిరూపాయలు యిస్తానంటాడు. వాగ్దానము చేస్తాడు. లోపలికి వెళ్లేటప్పటికి వానికి ఎందుకు పదిరూపాయలు ఐదురూపాయలు యిస్తే చాలు అని మార్పు వస్తుంది. మరి పెట్టె తీసి డబ్బు తీసేటప్పటికి ఐదురూపాయలెందుకు ఒక రూపాయి యిస్తే చాలు అని మార్పు వస్తుంది. ఇలాంటి చపలచిత్తులకు యేనాటికి కరుణా దాని దయగాని వారిలో అభివృద్ధి కాదు. అయ్యో! పదిరూపాయలు యిస్తానన్నాను యీపదిరూపాయలతో వానికేమి పని అవుతుంది పోనీ యింకో పదిరూపాయలు యిస్తానని ఆప్రేమ తత్వాన్ని పెంచుకుంటూ పోయినప్పుడే ఆ హృదయము కూడను ఆనందమును అనుభవింప చేసుకుంటుంది. స్నేహము, కరుణ యీరెండు ముదితలో చేరినప్పుడే యీ త్యాగము కూడను అభివృద్ధి అవుతుంది.

ఇంక ఉపేక్ష. ఉపేక్ష అనగా ఏమిటి? స్నేహము, కరుణ, ముదిత యీ మూడు ఏకమై వుంటుండాలి. మంచివారిపైన రాగముగాని, దుష్టులపైన ద్వేషముగాని వుండరాదు. రాగద్వేష రహితమైన తత్వమునే ఉపేక్ష అన్నారు. ఇష్టాయిష్టములను రెండింటిని సమత్వముగా భావించటము. అప్పుడే మానవతా విలువలు మనలో అభివృద్ధి అవుతాయి. కనుక యిట్టి మానవతా విలువలను మనం అభివృద్ధి గావించుకోవాలంటే మొట్టమొదట దైవ విశ్వాసమును మనం పెంచుకోవాలి. ఇలాంటి పవిత్రమైన విషయముల లోపల శ్రద్ధను మనం చూపవచ్చు. ఈనాడు ఓణం అని కేరళ దేశములో అన్ని మూలల జరుగుతున్నది. కానీ యీ ప్రశాంతినిలయములో జరిగే ఓణామే నిజమైన ఓణం. కారణ మేమనగా కేరళలో ఎవరి యింటిలో వారు పాయసమో పరమాన్నమో చేసుకొని పండుగ చేసుకొని ఆనందిస్తారు. అక్కడ అందరూ చేరి యీ ఓణమును అనుభవించేది కేరళలో లేదు. ఏదో ఒకరిద్దరు బంధువులు చేరి పండుగ చేసుకోవచ్చు. ఇక్కడ సమిష్టిస్వరూపమైన ఓణము. కేరళ ప్రజలందరు ఏకంగా చేరి వారియింటిలో చేసుకున్నట్టుగా ఆనందాన్ని అనుభవించటము యిది చాలా అదృష్టమైనది. ఇది చాలా గొప్పది. తమ State లో సమిష్టి స్వరూపకంగా చేసుకోటం జరుగదు. ఇది నిజమైన దైవసన్నిధి. దైవము యొక్క ఆనందమును అభివృద్ధి పరచుకోటానికి తగిన కారణము. కనుక యిది ఒక గొప్ప విశేషమైన ఓణంగా భావించాలి. సమిష్టి స్వరూపుడైన విష్ణుస్వరూపాన్ని హృదయంలో చిత్రించుకున్నట్టుగా వుంటుంది. కనుక మీరు భగవంతుని నామమును ప్రధాన నావగా భావించుకుని యీ జీవిత ప్రవాహమునందు యీ నావ నాధారం చేసుకుని దాటి ధన్యులు కావాలని ఆశిస్తూ ఆశీర్వదిస్తూ నా ప్రసంగాన్ని విరమిస్తున్నాను.